

Wolkoffin suku

Yksi kappale Lappeenrannan historiaa

Kaakkois-Suomen siirryttyä Venäjän alaisuuteen Uudenkaupungin ja Turun rauhan jälkeen, Lappeenrantaan siirtyi venäläisiä sotilasosastoja ja niiden perässä venäläistä siviiliväestöä, talonpoikia ja kauppiaita 1740-luvulla. Venäjältä tultiin Suomeen paremman elämän toivossa ja nousu kauppiaan ammattiin tapahtui nopeammin kuin Pietarissa, jossa yrittäjiä oli enemmän. Pääosa muuttajista saapui Lappeenrantaan Keski-Venäjältä, Tveristä ja Jaroslavista. Jo vuonna 1791 puolet Lappeenrannan kauppiaista oli venäläissukuisia. He palvelivat venäläisiä ja suomalaisia asiakkaita sekä sotaväkeä. Kauppiaat tuottivat tavaraa myyntiin mm. Pietarista. Lappeenrannan venäläinen yhteisö osallistui ortodoksisen seurakunnan ja venäläisen koulun toimintaan. Venäläisestä siviiliväestöstä tuli olennainen osa kaupunkia. Kanssakäymistä paikallisten kanssa rajoitti puutteellinen suomenkielen taito sekä varauksellinen suhtautuminen molemmin puolin. Suomen itsenäistymisen myötä venäläinen sotaväki poistui Suomesta ja venäläisten kauppiassukujen merkitys väheni.

Myös kolme Wolkoffin veljestä saapui Venäjältä Jaroslavista Lappeenrantaan, Ivan ensimmäisenä mahdollisesti jo vuonna 1843. Ivan aloitti uransa puotipoikana ja puutarhurina Linnoituksessa. Vuonna 1856 Ivan Wolkoff (kuvassa) sai luvan aloittaa lihanmyynnin ja näin alkoi hänen uransa itsenäisenä yrittäjänä. Vaurastuttuaan ja saatuaan Suomen kansalaisoikeudet hän osti kauppias Claudelinin vuonna 1826 rakennuttaman kaksikerroksisen kauppa- ja asuinrakennuksen vuonna 1872 ja avasi sekatarvakaupan Kauppakadulle. Liikkeen myynti tapahtui pääosin pihalla olevista varastoista. Taloa laajennettiin Aionkadun suuntaan vuonna 1905. Wolkoffit pitivät kauppaa kiinteistössä itsenäistymiseen asti ja tämän jälkeen tilat vuokrattiin ulkopuolisille yrittäjille. Liiketiloja oli ja on yhä edelleen sivurakennuksessa ja rakennuksen kivijalassa.

Talossa asui Wolkoffeja neljän sukupolven ajan ja jokaisen sukupolven esineistöä on nähtävillä talossa. Vanhoja tavaroita ei hävitetty vaan ne siirrettiin talon vintille talteen, joitakin niistä on nähtävillä nykyään museokaupassa. Perheessä vaalittiin venäjänkieltä ja ortodoksisuutta. Venäjä säilyikin kotikielenä suvussa pitkään, vasta neljäs sukupolvi puhui suomea äidinkielenään. Ikonien myötä ortodoksisuus näkyy yhä kodin sisustuksessa. Pääsiäinen ja joulu olivat perheessä suuria juhlia ja niihin valmistauduttiin huolella, talo koristeltiin suvun perinteiden mukaan. Wolkoffit olivat aktiivisesti mukana ortodoksisen seurakunnan toiminnassa ja seurakunnan papit olivat tuttuja vieraita perheessä.

Vanhat lappeenrantalaiset muistavat asioineensa Wolkoffin kiinteistössä sijainneissa kaupoissa, jotkut olivat olleet apulaisina Wolkoffin perheessä tai olleet puutarhatöissä Wolkoffien Lavolan tai Kangastuvan tiloilla. Agronomi Johannes Wolkoff (kuvassa) oli tuttu näky kaupunkilaisille ajelemassa moottoripyörällään Kauppakadun asunnon ja tilojen välillä. Johanneksen vaimon Martan herkulliset leipomukset kruunasivat juhlapöydän. Pääsiäiseksi leivottiin pashat, kulitsat ja babat (jälkimmäiset vehnätaikinaleivonnaisia), näillä pääsivät jotkut herkuttelemaan.

Joukko lappeenrantalaisia on istunut lehtori Anna Wolkoff-Nissisen tunneilla lyseossa opiskellen englantia, saksaa tai venäjää. Vaativana opettajana tunnettu Anna eli Ana kuulusteli oppilaita myös kotonaan omassa työhuoneessaan. Oppilaille lehtorin luona käyminen oli jännittävä ja välillä ehkä pelottavakin hetki, muistaisiko laiskanläksyt kunnolla ja miten opettajan kotona tulisi käyttäytyä. Museossa vierailevat entiset Anan oppilaat muistelevat käyntejään talossa ja kertovat usein kokemuksistaan.

Wolkoffin sukua asui Kauppakadulla vuoteen 1983 asti, jonka jälkeen he halusivat lahjoittaa talon museoksi. Monien vaiheiden jälkeen museo ja museokauppa avautuivat yleisölle vuonna 1993 ja sivurakennukseen avautui ravintola 1998. Ilman museointia rakennusta olisi tuskin enää jäljellä. Yhdessä Tasihinin talon ja raatihuoneen kanssa Wolkoffin talo muodostaa osan vanhaa 1800-luvun Lappeenrantaa.

Lisätietoja Wolkoffin talosta ja venäläisistä kauppiassuvuista Lappeenrannassa:

Wolkoffin talo – kauppakartano Lappeenrannassa, Etelä-Karjalan museon julkaisusarja no. 23. 2001
Kansonen, Mervi, Roivanen Arja, "Wähittäis- ja paljoittaiskauppa tarpeellisilla teoksilla" – Kauppiastaloja ja kauppiaita Lappeenrannassa, Etelä-Karjalan museon julkaisusarja n:o 26.2004